

LES MODALITATS ORACIONALS

1. Definició d'oració

Una oració és una sèrie de paraules col·locades en un ordre determinat que transmeten **un significat lògic i complet** i que estan delimitades per dos pauses o silencis.

Així, les seqüències següents no es poden considerar oracions perquè la primera és incompleta, la segona està desordenada i la tercera, que és completa i està ordenada, és il·lògica:

**Tots dos electrodomèstics tenen.*

**Té ganes de jugar tothom als concursos.*

**La televisió necessita els núvols per dotar-se de contingut.*

Les pauses o silencis de la comunicació oral, en la llengua escrita les representem mitjançant signes de puntuació (coma, punt, punts suspensius...).

Una oració està formada per dos grups de paraules anomenats sintagma nominal i sintagma verbal. Els sintagmes estan constituïts per una o més paraules que expressen un significat global i que s'agrupen entorn d'un nucli (al SN, el nom, al SV, el verb).

A vegades, en una oració el subjecte o el verb no són explícits; aleshores direm que el subjecte o el verb són **el·líptics**.

(jo) Sóc el més eixerit de la colla.

- Qui s'ha begut la meva coca-cola?

- En Pere (s'ha begut la teva coca-cola).

2. Classes d'oracions

Les oracions es poden classificar des de diferents punts de vista:

- Segons el tipus de verb:

- oracions de predicat nominal (ser, estar semblar)
- oracions de predicat verbal (actives, passives, passives reflexes, impersonals...)

- Segons la modalitat, és a dir, segons l'actitud comunicativa de qui emet una oració.

- Segons el nombre de verbs que té una oració:

- oracions simples
- oracions compostes

2.1. Les modalitats oracionals

Les diverses modalitats oracionals es caracteritzen per:

- una determinada **entonació** (declarativa, interrogativa, exclamativa)
- l'ús d'un **mode verbal** concret (indicatiu, subjuntiu, imperatiu)
- l'ordre de les paraules (l'habitual o bé amb canvis de posició de certs sintagmes que queden destacats)
- la presència de certs mots (adverbis d'afirmació, negació o dubte, mots interrogatius o exclamatius, interjeccions).

Podem distingir sis modalitats oracionals diferents:

1. Enunciativa, declarativa o asseverativa: l'emissor expressa un missatge de forma objectiva, és a dir, declara un fet, un pensament, una realitat.

- **Afirmativa**: *Avui vindré tard a sopar.*

- **Negativa**: *L'ordinador no funciona.*

- Les oracions negatives sempre van acompanyades, com a mínim, d'un adverb negatiu (*no, tampoc...*) o d'una locució adverbial negativa (*de cap manera*).

- En la negació “**no...pas**”, l'ús de l'adverbi “pas” reforça la negació. El “pas” es col·loca sempre després del verb:

No sé pas com enfrontar-m'hi.

Vindràs a la Fira del Llibre?

No pas! Juga el Barça.

- Els mots **cap, ningú, res, mai i enlloc** serveixen per reforçar la negació. En registres formals solen anar acompanyats de l'adverbi *no*:

Mai no hi he vist ningú.

2. Interrogativa: l'emissor expressa un dubte i formula una pregunta que requereix resposta.

- **Total**: la pregunta fa referència a tot l'enunciat. Resposta: Sí / No

Hi esteu d'acord?

- **Parcial**: la pregunta fa referència només a una part de l'enunciat. La pregunta va precedida de formes interrogatives com ara *què, qui, quin/a, quan, com, on*, etc.

On hem quedat?

- **Directa**: *On anirem aquesta tarda?*

- **Indirecta**: *M'ha preguntat si sabia on aniríem aquesta tarda.*

A veure si endevines què m'han regalat.

- **Interrogació retòrica**: l'emissor formula una pregunta sense esperar cap resposta. S'utilitzen com a recurs expressiu o en moments de tensió emocional.

Que potser haurem de continuar suportant les seves impertinències gaire temps?

3. Exclamativa: l'emissor expressa una emoció, un estat d'ànim o un sentiment (admiració, sorpresa, enuig...). Els mots intensius com **qui/a, quant, que, com...** donen a l'oració un to d'èmfasi:

Que fort!

Quin embús que hi ha a la carretera!

Oh! que maca és!

4. Imperativa o exhortativa: l'emissor dóna una ordre, fa una recomanació o expressa una prohibició. La modalitat imperativa s'expressa usualment amb verbs en **imperatiu**, però en sentit **negatiu** s'utilitza el verb en **subjuntiu**. A vegades van encapçalades per un **vocatiu** que serveix per adreçar-se a l'interlocutor:

Marta, fes els deures.

Torna abans de les deu. (imperatiu)

No tornis més tard de les deu. (present de subjuntiu)

5. Optativa o desiderativa: l'emissor expressa un desig, una esperança. S'usa el mode subjuntiu.

Tant de bo que no plogui el cap de setmana.

6. Dubitativa: l'emissor expressa un fet com a hipotètic. Expressa dubte, possibilitat o probabilitat.

Potser canviem de cotxe aquest estiu.

Deuen venir casats.

Les **interjeccions** són paraules o locucions invariables, característiques de la llengua oral i del registre col·loquial, que expressen l'actitud i l'estat afectiu del parlant. Equivalen a una oració, ja que són sintàcticament independents. Es classifiquen en:

- **pròpies**: són formes simples i de significat poc precís: *hola!*, *adéu!*, *ai!*, *ui!*, *uf!*, *apa*, *ep!*, *ups!*, *ecs!*, *òndia!*, *renoi!*
- **impròpies o habilitades**: són noms, verbs o adverbis que s'utilitzen com a interjeccions: *som-hi!*, *Déu n'hi do!*, *Mare de Déu!*, *endavant!*, *va!*, *visca!*, *vés per on!*, *llàstima!*

Tingues en compte que acostumen a anar seguides del signe d'admiració (!)